

मनोनर्मामोदृढ़क्य ततोऽष्टादशस्थाने गौतमस्य नामस्थापनान्मनुगौतमापेक्ष्या प्राचीनतर इति सुस्पष्टं भवति ।

पुनश्च ^१पैठीनसिना शङ्खलिखिताभ्याञ्च पृथक् पृथक् धर्मशास्त्रकारणां नामगणनाप्रसङ्गे मनोः प्राथम्यमेव प्रकटितम् । एतावता मनुगौतमापेक्ष्या प्राचीनतर इति निर्णयात् सूत्रसाहित्यापेक्ष्या स्मृतिसाहित्यं प्राचीनतरमिति सिद्धान्तः

^२मन्वत्रिविष्णुहारीतयाज्ञवल्क्योशनोऽन्निराः ।

यमापसतम्बसंवर्त्ताः कातयायनबृहस्पती ॥

पराशरव्यासशङ्खलिखिता दक्षगौतमौ ।

शातातपो वसिष्ठश्च धर्मशास्त्रप्रवर्त्तकाः ॥ इति ॥

पादटिप्पणी-

1- मन्वर्थ, मु. पृ. २

2- H. A. S. L. Page-68

3- S. B. C.(Intro)- Vol. xxxv, pp. xxxviii

4- H. O. D. -Vol. I- P- I Page 143

5- म. सृ -३-16

6- गौ. ध. सू. (सूक्ष्मटीका) पृ. 160

7- गो. ध. सू. (मिताक्षरटीका) पृ. 214

8- या. समृ-1/4-5

9- प. प्र (वीरमित्रोदय)

संदर्भ ग्रंथ सूची-

1. मन्वर्थमुक्तावली- चौखम्बा संस्कृत संस्थान, वाराणसी, 2003
2. A History of Sanskrit Literature-Macdonal, London, 1960
3. Scraed Book of The East- Moti Lal Banarasi Das, Delhi, 2009
4. History of Dharmshastra- P.V. Kanne, Poona, 1946
5. मनुस्मृतिः- चौखम्बा संस्कृत संस्थान, वाराणसी, 2003
6. गौतम धर्मसूत्रम्- निर्णय सागरप्रेस, मुम्बाइ, 1941
7. गौतम धर्मसूत्रम्- नारायण प्रेस, पुरी, 1991
8. याज्ञवल्क्यस्मृतिः- नागप्रकाशन, दिल्ली, 1985
9. वीरमित्रोदये समयप्रकाशः- चौखम्बा संस्कृत सीरिज, वाराणसी, 1962